

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašiny, soudkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce v právní věci žalobkyně: **D. M.**, zastoupená Mgr. Lukášem Hojdnem, LL.B., advokátem se sídlem Francouzská 299/98, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2024, č. j. MZDR 20842/2024-3/PRO, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 25. 2. 2025, č. j. 3 Ad 11/2024 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 14. 8. 2024 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím byl podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítnut rozklad žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 10. 4. 2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní provedení zdravotního výkonu zabraňujícímu plodnosti (dále jen „sterilizace“) podle zákona č. 297/2021 Sb.

[2] Při posouzení věci vycházel městský soud z následujícího skutkového stavu. Z dokumentu Průběh porodu, který je součástí zdravotnické dokumentace žalobkyně vedené Gynekologicko – porodnickou klinikou Fakultní nemocnice Plzeň, vyplynulo, že žalobkyně byla dne 18. 5. 2009 preventivně hospitalizována, přičemž při přijetí v 7:40 bylo zaznamenáno: „žádost o sterilizaci nepodána“. Dále pod tímto údajem se mj. nachází záznam ve znění „Žádost o sterilizaci vypsána a podepsána ... (nečitelné) N.“. Níže bylo zaznamenáno: „18. 5. 2009 8:54 Sonografické vyšetření.“ Součástí zdravotnické dokumentace je Žádost o provedení sterilizace datovaná dnem 18. 5. 2009 (dále jen „žádost o sterilizaci“), která byla strojově vypsána. V kolonce nadepsané „Žádám o provedení sterilizace dle §27 zákona č. 20/1966 Sb. z těchto důvodů:“ bylo (taktéž strojově) vyplněno: „Již dvakrát jsem porodila císařským řezem a nyní budu opět rodit císařským řezem potřetí. Další těhotenství si již nepřěji. Byla jsem poučena o nevratnosti zákroku.“. Tato žádost byla žalobkyní podepsána (podpis se vizuálně shoduje s podpisy na dalších dokumentech). Na stejném listu, na němž se nachází žádost o sterilizaci, je dále Protokol o jednání komise FN Plzeň datovaný taktéž dnem 18. 5. 2009, dle něhož komise složená z ředitele Fakultní nemocnice Plzeň, přednosty Gynekologicko – porodnické kliniky a odborného lékaře konstatovala, že sterilizace žadatelky (žalobkyně) je „V souladu se zákonem.3xcís.řez.“

[3] Ve spisu se dále nachází Informovaný souhlas nadepsaný „CÍSAŘSKÝ ŘEZ (SECTIO CAESAREA) SE STERILIZACÍ (STERILIZACE VEJCOVODŮ – ZÁKROK TRVALE ZNEMOŽŇUJÍCÍ PLODNOST)“ (dále jen „informovaný souhlas“). Tento dokument sestává ze dvou stran a byl žalobkyní podepsán dne 18. 5. 2009 v 10:00. V úvodu tohoto informovaného souhlasu se nachází nejprve informace k porodu vedenému císařským řezem. Třetí odstavec textu se pak věnuje sterilizaci: „Při této operaci jste se rozhodla podstoupit sterilizaci, což je výkon, po kterém trvale ztratíte možnost otěhotnět přirozeným způsobem. Jedná se o zákrok, který se provádí na vejcovodech a spočívá v přerušení jejich průchodnosti. Vzhledem k vysoké účinnosti sterilizace nebudete muset již dále používat jiné antikoncepční metody. Otěhotnění je po sterilizaci možné jen metodami umělého oplodnění. K provedení sterilizace je nutná Vámi předem vyplněná a sterilizační komisí schválená žádost.“ Dále v části informovaného souhlasu nadepsané Postup při výkonu je následně po popisu operačního postupu při císařském řezu uvedeno: „Po sešití dělohy provedeme sterilizaci metodou dle Pomeroye. Vejcovody zachytíme a podvážeme stehem a poté ještě v podvázané části přerušíme, což zajišťuje jejich neprůchodnost. Tento výkon trvá cca do 5 minut, takže prodloužení operačního výkonu je jen nepatrné. Poté pečlivě sešijeme i břišní stěnu.“. V části informovaného souhlasu nadepsané Bezprostřední pooperační průběh a následný stav je uvedeno: „Provedením sterilizace nedochází ke zvýšení rizik či komplikací císařského řezu. Provedení sterilizace způsobí zneprůchodnění vejcovodů, čímž znemožní vajíčku dostat se do dělohy a být oplodněno spermií. Zábрана otěhotnění je pouze mechanická, výkon nemá vliv na Vaši hormonální aktivitu. Případné opětovné zprůchodnění vejcovodů je náročný chirurgický výkon s nízkou úspěšností, který musíte bradit z vlastních finančních prostředků.“ V závěru informovaného souhlasu se nachází Prohlášení tohoto znění: „Byla jsem podrobně seznámena u plánovaného zdravotního výkonu se všemi alternativami léčby, s jejich výhodami a riziky a měla jsem možnost si jednu z alternativ zvolit (pokud výkon nepodléhá zvláštním právním předpisům). ... Prohlašuji, že jsem mohla klást doplňující otázky, na které mi bylo řádně odpovězeno a že jsem informacím a poučení plně porozuměla a souhlasím s navrhovaným

pokračování

postupem. ...“ Porod vedený císařským řezem, v jehož rámci byla žalobkyni provedena také sterilizace, proběhl dle lékařské zprávy, která je součástí příslušné zdravotnické dokumentace, dne 19. 5. 2009 v 15:18 hod.

[4] Při právním posouzení pak městský soud vycházel z následujících premis. K přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 297/2021 Sb. může dojít za předpokladu splnění čtyř podmínek, a sice a) podání žádosti do 3 let od účinnosti tohoto zákona, b) žadatelka byla podrobena sterilizaci, c) ke sterilizaci došlo v rozhodném období od 1. 7. 1966 do 31. 3. 2012 a d) sterilizace byla provedena v rozporu s právem. První tři podmínky nebyly mezi účastníky sporné, při posuzování poslední podmínky se pak městský soud opíral především o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2024, č. j. 9 As 61/2023 - 65. V něm bylo deklarováno, že je třeba stanovit rozumnou rovnováhu mezi povinností tvrzení a důkazní, jež stíhá žadatelky a povinností správního orgánu zjistit stav věci bez důvodných pochybností v nezbytném rozsahu. K zamítnutí žádosti o peněžní částku za protiprávní sterilizaci z důvodu neprokázání naplnění hmotněprávních podmínek nároku mohou správní orgány přistoupit ve třech případech. *Zaprvé*, pokud správní orgán obstará zdravotnickou dokumentaci, z níž zjistí, že ke sterilizaci žadatelky buď nedošlo, nebo nebyla protiprávní (typicky byla provedena na základě jejího nezpochybnitelného informovaného souhlasu), a současně nic nebude nasvědčovat nedůvěryhodnosti takové zdravotnické dokumentace. *Druhým případem* zamítnutí žádosti poté bude situace, kdy i navzdory neexistence zdravotnické dokumentace nebudou žadatelčina tvrzení na první pohled hájitelná a pokud správní orgán ani přes případné vlastní kroky ke zjištění stavu věci nezjistil nic, co by nasvědčovalo jejich důvěryhodnosti. Konečně *třetím případem* zamítnutí žádosti bude situace, kdy žadatelka sice přdestře hájitelná a na první pohled pravděpodobná tvrzení, správní orgán je však zpochybní a prokáže, že existuje jiné objektivní vysvětlení popsanych dějů a skutečností.

[5] Městský soud byl toho názoru, že v projednávané věci se jedná o první uvedený případ. Žalovaný měl při svém rozhodování k dispozici zdravotnickou dokumentaci, která se vztahuje k provedení sterilizace žalobkyně, přičemž nevyšly najevo žádné indicie, které by nasvědčovaly tomu, že je tato dokumentace nedůvěryhodná. Její důvěryhodnost a správnost v ní uvedených údajů nezpochybnila ani samotná žalobkyně. Soud proto považoval za nesporné, že ze zdravotnické dokumentace, která je součástí správního spisu, lze vycházet. Zároveň neshledal, že by odůvodnění žádosti o sterilizaci bylo nedostatečné, jak žalobkyně namítala. Formulace *„Již dvakrát jsem porodila císařským řezem a nyní budu opět rodit císařským řezem potřetí. Další těhotenství si již nepřeji.“* nevzbuzuje závažné pochybnosti o tom, že se jedná o autentické přání žalobkyně. Uvedené důvody jsou dle jeho názoru rovněž pochopitelné s ohledem na to, že po podstoupení tří císařských řezů by případné další těhotenství mohlo být pro žalobkyni a plod zdraví, či dokonce život ohrožující. Spíše pro úplnost pak dodal, že z lékařské zprávy, která je součástí zdravotnické dokumentace, vyplývá, že žalobkyně v roce 2003 a 2007 prodělala potraty a v roce 2005 podstoupila interrupci (což je skutečnost relevantní výhradně pro uvážení o autenticitě přání žalobkyně a jejích možných pohnutkách).

[6] Kromě žádosti o sterilizaci podepsala žalobkyně dne 18. 5. 2009 také informovaný souhlas týkající se císařského řezu se sterilizací. V první řadě tak musel městský soud odmítnout žalobní námitku, že „*ve celé zdravotnické dokumentaci žalobkyně absentuje jakýkoliv dokument, ze kterého by vyplývalo, že žalobkyně byla o zákroku sterilizace předem řádně poučena.*“ Stejně tak nemohl přisvědčit tvrzení žalobkyně, že informované souhlasy, které se ve zdravotnické dokumentaci nacházejí, jsou „*natolik strohé a obecné, že žalobkyně z nich nemohla pochopit vážnost a podstatu daného zákroku.*“ Informovaný souhlas k císařskému řezu se sterilizací obsahuje dle názoru soudu všechny zásadní informace o tomto lékařském zákroku, tedy co sterilizace znamená, jak se provádí, jaká jsou její rizika, důsledky, výhody a nevýhody. V závěru informovaného souhlasu je rovněž prohlášení, že žalobkyně byla seznámena se všemi alternativami léčby i s jejich výhodami a riziky a že měla možnost si jednu z alternativ zvolit. Je pravdou, že na řádném poučení nejen o účelu, povaze, důsledcích a rizicích sterilizace, ale také právě o jejích alternativách, je nutné trvat (k tomu viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva *V. C. proti Slovensku* ze dne 8. 11. 2011), to však neznamená, že tato část poučení musí mít výhradně písemnou podobu. Pakliže je v rámci informovaného souhlasu výslovné prohlášení, že toto dílčí poučení proběhlo ústní formou a žalobkyně ho podepsala, není dle soudu na místě vyslovit závěr o nedostatečnosti obsahu tohoto informovaného souhlasu. Soud dále konstatoval, že informovaný souhlas je formulován způsobem srozumitelným i pro laika, je dostatečně podrobný, ale zároveň má přiměřený rozsah (informace týkající se císařského řezu a sterilizace tvoří dohromady stranu a půl textu). Neméně podstatná je i skutečnost, že již z jeho nadpisu je zcela zřejmé, že se souhlas týká také sterilizace a co toto slovo znamená. Žalobkyně tak jen stěží mohla být na omylu, že podepisuje souhlas právě k tomuto lékařskému zákroku.

[7] Městský soud se také neztotožnil s názorem žalobkyně, že informovaný souhlas, který rodičku upozorňuje na to, že k provedení sterilizace je potřeba předem sepsaná a sterilizační komisí schválená žádost, byl podepsán až v 10:00, ačkoli by měl předcházet žádosti o sterilizaci. Dle názoru soudu je tomu přesně naopak, než jak tvrdí žalobkyně. Podle tehdy platných právních předpisů bylo nezbytnou podmínkou podstoupení sterilizace schválení žádosti o sterilizaci sterilizační komisí. Do té doby nebylo možné o provedení sterilizace vůbec uvažovat. Informovaný souhlas tedy z logiky věci přichází na řadu až ve chvíli, kdy se pacient k podstoupení sterilizace již rozhodl a jeho žádost byla schválena sterilizační komisí, a je tak možné k provedení sterilizace přistoupit. Podání žádosti o sterilizaci a její schválení tedy muselo spíše předcházet podpisu informovaného souhlasu (srov. rozsudek městského soudu ze dne 19. 6. 2024, č. j. 14 Ad 3/2024 - 39, bod 23).

[8] Městský soud shrnul, že žalobkyně podepsala žádost o sterilizaci a rovněž nezpochybnitelně udělila informovaný souhlas k provedení sterilizace. Obsah spisu přitom neposkytuje oporu pro tvrzení žalobkyně o nátlaku, který na ni měl být činen ze strany zdravotnického personálu. Za situace, kdy bylo řádně zdokumentováno, že žalobkyně den před zdravotním výkonem o sterilizaci požádala a udělila informovaný souhlas, tedy prokazatelně věděla, jaký zákrok podstoupí a jaké jsou jeho důsledky, bylo dle názoru soudu zejména na žalobkyni, aby prokázala, a to jakýmkoli způsobem, že jednala v omylu či za nátlaku. V tomto konkrétním případě si nelze vystačit s pouhým plausibilním

pokračování

tvrzením, že se věci mohly odehrát tak, jak žalobkyně tvrdí, jak je tomu podle právního názoru Nejvyššího správního soudu v případech, kdy zdravotnická dokumentace zcela chybí. Žalobkyně za účelem prokázání svých tvrzení nepředložila žádné důkazy, ačkoli k tomu byla dle § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 297/2021 Sb. povinna a žalovaným vyzvána. Přitom je nutné konstatovat, že žalovaný v poučení ze dne 13. 2. 2024 poskytl žalobkyni dostatečné a srozumitelné informace o potřebě a možnostech dalších důkazních návrhů, žalobkyně však v reakci na tuto výzvu pouze zopakovala svá tvrzení, ale žádné další důkazy na jejich podporu nepředložila. Městský soud proto vyhodnotil rozhodnutí žalovaného jako zákonné.

[9] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stejně jako v podané žalobě stěžovatelka uvádí, že o sterilizaci nikdy nežádala a nikdy k ní neudělila informovaný souhlas. Žádost o sterilizaci a souhlas se sterilizací podepsala v omylu, když jí byla při příjmu k hospitalizaci předložena zdravotnickým personálem k podpisu řada dokumentů, kterým stěžovatelka nerozuměla (nevěděla, co znamená slovo sterilizace), nikdo jí nic srozumitelně nevysvětlil, nijak ji nepoučil, a naopak na ni personál tlačil, aby tyto dokumenty podepsala. Stěžovatelka se tak neztotožňuje se závěrem městského soudu, že formulace žádosti o sterilizaci nevzbuzuje závažné pochybnosti o tom, že se jedná o její autentické přání, a že skutečnost, že prodělala v roce 2005 miniinterruptci je relevantní pro uvážení o autenticitě jejího přání a jejích možných pohnutkách. Strojově předepsanou část nelze dle stěžovatelky považovat za důkaz její pravé vůle. Stěžovatelka k tomu zdůrazňuje, že si i nadále přála mít děti a byla srozuměna s tím, že i třetí porod proběhne císařským řezem.

[10] Stejně tak se neztotožňuje se závěrem městského soudu, že udělila informovaný souhlas k provedení sterilizace, který co do obsahu a formy vykazuje potřebnou kvalitu. Podle stěžovatelky je z její zdravotní dokumentace zřejmé, že nebyla zdravotnickým personálem řádně poučena tak, aby mohla informovaný souhlas skutečně udělit. Ostatně ani informovaný souhlas obsažený ve zdravotnické dokumentaci neprokazuje, že by stěžovatelka byla seznámena s tím, že ke sterilizačnímu zákroku existují méně invazivní alternativy ve formě např. hormonální antikoncepce, a nebyla informována ani o svém aktuálním zdravotním stavu. Informovaný souhlas sice obsahuje prohlášení, že stěžovatelka byla seznámena se všemi alternativami léčby a měla „možnost si jednu z alternativ zvolit (pokud výkon nepodléhá zvláštním předpisům)“, nicméně již z této formulace je zjevné, že se jedná o prohlášení, které je v informovaném souhlasu automaticky zahrnuto bez ohledu na to, zda je pacientka v tomto směru fakticky poučena. Z tohoto prohlášení ani nevyplývá, o jaké alternativy by mělo jít. Skutečnost, že stěžovatelka nebyla poučena o alternativách sterilizačního zákroku a jejích výhodách a rizicích dokládá podle ní také záznam o průběhu porodu, kde je v záznamu ze dne 18. 5. 2009 konstatováno. „Informována o nevratnosti sterilizace a minimální možnosti selhání.“

[11] Stěžovatelka dále nesouhlasí s městským soudem v tom směru, že pokud je v rámci informovaného souhlasu obsaženo prohlášení, že dílčí poučení o alternativách zákroku proběhlo ústní formou a stěžovatelka jej podepsala, není namístě závěr o nedostatečnosti

obsahu informovaného souhlasu. Tím, že toto prohlášení není konkretizováno, naopak podle stěžovatelky věrohodnost ztrácí. Za nesprávný považuje stěžovatelka i závěr městského soudu, že pokud podepsala souhlas se sterilizací a žádost o sterilizaci v ranních hodinách dne 18. 5. 2009, tedy jeden den před porodem, měla dostatečný čas na to, aby své rozhodnutí zvážila, přičemž její volní a rozhodovací schopnosti nebyly omezeny. K tomu stěžovatelka uvádí, že jí uvedené dokumenty byly předloženy k podpisu při přijetí do nemocnice, tedy v době, kdy trpěla psychickým vypětím z důvodu nadcházejícího porodu císařským řezem. Stěžovatelka neměla dostatečný časový prostor si podstoupení sterilizace promyslet a eventuálně se poradit se svým mužem. Ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že při nástupu do nemocnice dne 18. 5. 2009 v 8. 10 hod. žádost o sterilizaci ještě nebyla sepsána a během následujících 44 minut byla sepsána a podepsána p. N.. Takový časový úsek rozhodně není dostatečným prostorem pro to, aby si pacientky mohly dostatečně promyslet, zda se podrobí zákroku, který navždy změní jejich život. Situace a stav, ve kterém se stěžovatelka nacházela, podle jejího názoru jednoznačně vylučovala její schopnost udělit svobodný a informovaný souhlas.

[12] Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem má stěžovatelka za to, že městský soud v napadeném rozsudku vycházel ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve spisech a dále, že na základě této skutkové podstaty dospěl k nesprávným právním závěrům. Navrhl proto, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný upozornil, že § 23 odst. 1 a 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu nevyžadoval k poučení nemocného písemnou formu, koneckonců jedině při ústním projednání situace se může lékař přesvědčit, že pacient zákroku a jeho rizikům a alternativám porozuměl. Ve zdravotnické dokumentaci se pak samozřejmě zápis z tohoto pohovoru nenachází. Z obsahu spisové dokumentace ovšem vyplývá, že žadatelka v potřebném rozsahu poučena byla a toto poučení bylo dokonce zachyceno písemnou formou. Tvrzení o nátlaku stěžovatelka nijak blíže nerozvedla a nenavrhla v tomto směru ani žádné důkazy, ač k tomu byla výslovně vyzvána v bodě 4 podrobného poučení ze dne 13. 2. 2024 o právech a povinnostech v řízení. Žalovaný je tedy považuje za čistě účelové. Dále má za to, že není žádnou vadou, pokud podpis žádosti o sterilizaci i informovaného souhlasu proběhl pouze den před plánovanou operací. Právní předpisy v té době nestanovily žádnou, ani minimální, lhůtu mezi rozhodnutím dotčené osoby a vlastním provedením zákroku. Stěžovatelka přitom měla možnost se zdravotnického personálu zeptat na cokoli, co jí bylo vzhledem k plánované sterilizaci nejasné. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížnostních námitek, neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že námitky, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti, svým obsahem v podstatě kopírují námitky uplatněné již v žalobě a v kasační stížnosti stěžovatelka vyjadřuje pouze nesouhlas s tím, jak je městský soud vypořádal, aniž by však plně postihla *ratio decidendi* jeho rozhodnutí. Napadený rozsudek

pokračování

je přitom zpracován velmi pečlivě a na všechny sporné otázky dává vyčerpávající odpovědi. Nejvyšší správní soud z něj právě z tohoto důvodu v předchozích odstavcích obsáhle citoval, neboť s jeho závěry beze zbytku souhlasí. Ke kasační stížnosti proto považuje za dostačující pouze poukázat na některé klíčové pasáže, na nichž tento rozsudek stojí.

[16] Především je nutno zdůraznit, že podstatou přezkumného řízení soudního je posouzení zákonnosti úkonů (zde rozhodnutí) orgánů veřejné správy. Soudy tedy zkoumají, zda správní orgán v konkrétním případě řádně zjistil skutkový stav, zda následně pro rozhodnutí ve věci vybral adekvátní právní normu a tuto správně vyložil a aplikoval. Musí přitom respektovat i procesní rámec, v němž se správní orgány při rozhodování ve věci pohybují. Ve správním řízení se při dokazování uplatňuje § 52 správního řádu, který stanoví, že správní orgán vždy provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Účastníci jsou pak povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení.

[17] V projednávané věci si žalovaný opatřil standardní sadu důkazů pro tento typ řízení a z nich učinil závěry, které *prima facie* nejsou neadekvátní. Městský soud poté podrobně vysvětlil, proč tyto závěry považuje s ohledem na ostatní okolnosti případu za správné. Stěžovatelka závěry, jež žalovaný z provedených důkazů učinil a které městský soud napadeným rozsudkem aproboval, trvale zpochybňuje, avšak žádné důkazy k prokázání svých tvrzení nenavrhla ani ve správním řízení, ani v řízení před soudem. Za této situace městský soud zcela správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2024, č. j. 9 As 61/2023 - 65, v němž bylo deklarováno, že „*je třeba stanovit rozumnou rovnováhu mezi povinnostmi tvrzení a důkazní, jež stíhá žadatelky, a povinností správního orgánu zjistit stav věci bez důvodných pochybností v nezbytném rozsahu*“ a v této souvislosti rovněž správně dovodil, že v projednávané věci pouhá tvrzení stěžovatelky bez podpory dalších důkazů nejsou sto zpochybnit listinné důkazy uložené ve správním spisu.

[18] Stěžovatelka proto za této situace nebrojí ani tak proti rozsahu dokazování, ale při absenci vlastních důkazních návrhů spíše namítá, že žalovaný a po něm i městský soud tyto důkazy chybně interpretovali. Tento názor však Nejvyšší správní soud nesdílí. Především považuje za nutné upozornit, že již samotná tvrzení stěžovatelky ohledně okolností podání žádosti a podpisu informovaného souhlasu jsou rozporná. Stěžovatelka nejprve tvrdí, že žádost i informovaný souhlas podepsala omylem, neboť předloženým dokumentům nerozuměla a nevěděla, co znamená slovo „sterilizace“. I pokud by Nejvyšší správní soud pominul značnou nevěrohodnost takového tvrzení, především s ohledem na další obsah žádosti, musel by beztak konstatovat, že takovéto prohlášení je v rozporu s dalšími částmi kasační stížnosti. V nich argumentace stěžovatelky směřuje k tomu, že v důsledku nedostatečného poučení nemohla dát k zákroku informovaný souhlas a neměla také dostatek času, aby se o tak závažném zásahu mohla poradit s rodinným příslušníkem.

[19] Sama přitom z provedených důkazů dovozuje závěry, které z nich zjevně nevyplývají. Například onen nedostatek poučení o sterilizačním zákroku, o jeho výhodách, rizicích a případných alternativách dovozuje ze skutečnosti, že veškeré poučení je pouze na předepsaném formuláři v obecné rovině a není nikterak doloženo, o čem konkrétně byla ústně poučena. Jak ovšem uvedl už městský soud, stěžovatelka podepsala

v rámci Informovaného souhlasu Prohlášení, v němž uvedla, že „byla podrobně seznámena u plánovaného zdravotního výkonu se všemi alternativami léčby, s jejich výhodami a riziky a měla možnost si jednu z alternativ zvolit (pokud výkon nepodléhá zvláštním předpisům).“ Zároveň prohlásila (a zde je text dokonce zvýrazněn), že „mohla klást doplňující otázky, na které jí bylo řádně odpovězeno, a že informacím a poučení plně porozuměla a souhlasí s navrhovaným postupem“. Uvedený text neumožňuje jiný výklad než ten, že stěžovatelka byla o všem podstatném náležitě poučena. Vzhledem k tomu, že obsahem Prohlášení je pouze potvrzení žadatelky o poskytnutém poučení, není žádného důvodu, a zákon to ostatně ani nepředepisuje, aby v něm bylo zachyceno vše, o čem byla poučena ústní formou.

[20] Nejvyšší správní soud stejně tak sdílí závěr městského soudu ohledně otázky, zda stěžovatelka měla dostatek času si svůj souhlas se zákrokem promyslet, eventuálně se s někým poradit. Zde je nutno zdůraznit, že ve formuláři Informovaného souhlasu v části označené jako Císařský řez (sectio Caesarea) se sterilizací (sterilizace vejcovodů – zákrok trvale znemožňující plodnost) byla stěžovatelka poučena, že k provedení sterilizace je nutná její předem vyplněná žádost, která musí být schválena sterilizační komisí. Dostalo se jí také informací o postupu při výkonu, bezprostředním pooperačním průběhu a o následném stavu. Informovaný souhlas stěžovatelka podepsala dne 18. 5. 2009 v 10. 00 hod. Žádost o sterilizaci byla stěžovatelkou podepsána téhož dne krátce předtím, kladně se k žádosti vyjádřila též Sterilizační komise FN v Plzni, to vše se odehrálo přibližně mezi osmou a devátou hodinou ranní dne 18. 5. 2009. O nevratnosti zákroku byla stěžovatelka poučena již při podání žádosti. Samotný zákrok potom proběhl dne 19. 5. 2009 v čase mezi 10. 40 hod. a 12. 40 hod. Na uvedeném průběhu a jeho časové ose nespátňuje Nejvyšší správní soud nic mimořádného, natož nezákonného. Stěžovatelka měla během ústního pohovoru možnost zeptat se na cokoli, zajisté si mohla vyžádat i určitý čas na rozmyšlenou, pokud jí od podání žádosti vznikly nějaké pochybnosti, eventuálně se s někým poradit. Sama pak svým podpisem stvrdila (viz výše), že mohla klást doplňující otázky, na které jí bylo řádně odpovězeno a že informacím a poučení plně porozuměla a souhlasí s navrhovaným postupem.

[21] Tvrdí-li nyní, že listiny podepsala v rozrušení, aniž by věděla, co vlastně podepisuje, a že na ní byl činěn nátlak, pak takové tvrzení není, jak bylo již ostatně uvedeno výše, ve spisu podepřeno ani jediným důkazem, přičemž sama stěžovatelka žádné další v průběhu řízení nenavrhla. Ze spisu přitom vyplývá, že po přijetí k hospitalizaci byla podrobena různým vyšetřením, jež jsou uvedeny v kartě o průběhu porodu, přitom nebyly zaznamenány žádné indicie, jež by svědčily o nějakém jejím mimořádném rozrušení, jež by mohlo mít za následek omezení jejích kognitivních schopností. K tomu Nejvyšší správní soud jen na okraj dodává, že zvýrazněná část poučení se v textu nachází v závěru dokumentu těsně nad podpisem stěžovatelky, takže bez ohledu na jeho další obsah je jen stěží možné uvěřit tomu, že by nevěděla, co podepisuje. Městský soud tedy na základě provedených důkazů dospěl ke správným závěrům.

[22] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadený rozsudek je zákonný, kasační stížnost proti němu podanou proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

pokračování

[23] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti; Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. září 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu